

7. *«Робота: Переробні підприємства отримали понад 280 млн грн грантів на розвиток. URL: <http://surl.li/sxxew>.*

8. *Кластери-переможці у конкурсі грантів від EU4Business. URL: <http://surl.li/sxxfc>.*

УДК 657.336

Мороз Ю.Ю.,
*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри національної безпеки, публічного
управління та адміністрування,
Державний університет «Житомирська політехніка»*

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ

В діючих нормативних документах і в наукових дослідженнях вітчизняних вчених на сьогодні не визначено єдиного підходу до тлумачення надійності та самодостатності суб'єктів господарювання відносно використання ними кредиторської заборгованості для формування активів, як щодо сутності цих понять, так і алгоритмізації їх показників. Щодо наявних дефініцій, що відображають рівень надійності бізнесу як позичальника, то в Україні використовуються терміни «платоспроможність», «ліквідність», «кредитоспроможність», «фінансова стійкість» [2; 3].

Найбільш обґрунтованим терміном, що характеризує рівень надійності позикоодержувача на умовах кредиторської заборгованості, на нашу думку, має бути кредитоспроможність, який пов'язаний з наявністю в пасиві балансу боргів як кредиторської заборгованості що відображається за кредитом бухгалтерських рахунків. Кредит (від лат. credit «він вірить», «він дає у борг, позичає») – права сторона пасивного бухгалтерського рахунку і балансу.

Кредитоспроможність – це можливість суб'єкта господарювання наявними та одержаними активами за умови безперебійного функціонування бізнесу сплачувати зобов'язання перед кредиторами на визначених умовах погашення кредиторської заборгованості.

Основними методичними підходами до оцінки кредитоспроможності українського бізнесу можуть бути:

- метод коефіцієнтів (відносних показників) – співвідношення платіжних активів і платіжних зобов'язань;
- оцінка рівня фінансової стійкості (автономія) бізнесу;
- інтегральний метод – для оцінювання кредитного ризику за коефіцієнтом ймовірності дефолту боржника [1];
- оцінка збалансованості платіжного календаря шляхом порівняння в динаміці можливої наявності платіжних активів з борговими вимогами щодо яких виникає необхідність погашення кредиторської заборгованості.

Основним недоліком коефіцієнтного оцінювання кредитоспроможності є його моментно-динамічний характер, неможливість збалансування в термінах обсягів погашення зобов'язання та можливої величини формування платіжних активів, рівень справедливості оцінювання за балансом активів і зобов'язань, відсутність однозначного підходу до обґрунтування нормативних значень коефіцієнтів кредитоспроможності за окремими її видами, складність у виявленні стану ліквідності окремих активів та групування кредиторської заборгованості за термінами погашення.

Метою визначення стану кредитоспроможності за показником автономії бізнесу є оцінювання загальної можливості господарюючого суб'єкта здійснити погашення зобов'язань у певний період часу власними активами, які акумулюються у величині власного капіталу.

Інтегральний підхід до оцінювання кредитоспроможності базується на системі показників бізнесу, проте вони потребують обґрунтування тісноти їх впливу на формування синхронності моделі щодо термінів і обсягів створення платіжних активів з потребами оплати зобов'язань.

З метою управлінського аналізу для внутрішніх потреб основним підходом для оцінювання кредитоспроможності є платіжний календар. При його складанні відображають очікувані надходження доходів від покупців та платіжні зобов'язання на відповідному динамічному проміжку часу. При виявленні незбалансованості доходів і платежів розробляються заходи оперативного регулювання можливих термінів синхронізації сплати дебіторської та кредиторської заборгованості. Цей підхід оцінювання кредитоспроможності в умовах цифровізації бізнесу є найбільш цінним джерелом для прийняття управлінських рішень, однак

одержану при цьому інформацію, яка створюється як комерційна таємниця, як правило, не доцільно оприлюднювати для зовнішніх користувачів.

При управлінні кредитоспроможністю бізнесу найбільш доцільно використовувати комплексний аналіз системи показників, які розраховуються за різними методичними підходами, враховуючи їх позитивні сторони та ризики. Інший шлях позбутися можливих ризиків в оцінюванні кредитоспроможності, це покращення аналітичних можливостей джерел інформації, оптимізація показників для інтегральних моделей на основі визначення рівня їх впливу щодо формування збалансованості доходів і боргових платежів та обґрунтування нормативних значень одержаних під час аналізу індикаторів.

Список використаних джерел:

1. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Національного банку України від 30.06.2016 № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>

2. Цаль-Цалко Ю. С., Мороз Ю. Ю., Суліменко Л. А. Фінансовий аналіз : підручник. Вид. 5-е, допов. Житомир: Рута, 2012. 609 с.

3. Цаль-Цалко Ю. С., Мороз Ю. Ю., Гайдучок Т. С. Облік і оподаткування : навч. посіб. для здобувачів ступеня доктор філософії. Житомир : ЖОО ГО «СЕУ», 2023. 420 с.

УДК 338.5:336.74

*Andrii Mukan,
postgraduate student,
Lviv Polytechnic National University*

THE IMPACT OF FINANCIAL MARKET REGULATORS ON TRANSFER PRICING STRATEGIES OF CORPORATIONS

Transfer pricing, the setting of prices for transactions between affiliated entities within a multinational corporation, has become a crucial aspect of international business operations.

Financial market regulators play a pivotal role in establishing and enforcing rules related to transfer pricing. Organizations such as the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)